

PÉCS

POLITIKAI VEGYESPARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Király-
uteza 14. sz.), hol mindenkor
a legutányosabb árak szabotnak.
Minien beiktott hirdetés után 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.
Nyilttérben 1 sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe (Király-uteza 14. sz.)
küldendék.

Előfizetési ár :
Egész évre . . . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „
**Községeknék, körjegyzöknek és
néptanítóknek :**
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K.
fia, Weidinger N., Rezbányay J., Böhm
Manó, Engel Lajos kereskedésében és a
földhanyzódszében.

Megjelenik minden szombaton. | Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-uteza 14. sz. | Kéziratok nem adatnak vissza.

A házasság a hit világánál.*)

A ki életének nagyobb részét fáradságosan megfuttotta és annak küzdelmeire visszaemlékezik, nem tekinthet vissza a multra a nélkül, hogy lelki szemei elé ne idézze a pillanatot, mely egész későbbi sorsa felett oly megmáshatatlant határozott — és az emlékezet világánál meg ne keresse a szálát, mely a boldogság, vagy boldogtalanság forrásához visz. szövetet. És ime! kibontakozik lelki szemei előtt a kép, mely ellenállhatatlan erővel ragadta a pontig, melyet a köznapi és társadalmi élet küzdelmei között jelenleg elfogal.

Egy kép, mely életsorsa felett határozott; egy érzemény, mely két szívet egybe fűzött és két szerető lényt egygyé olvasztott!

Ilyen kép, a mely épen most lelki szemünk elé tárul; ily fontos mozzanat az, mely ez ünneplés pillanatban előttünk kifejlődésnek indult.

Igen! az élet egyik legfontosabb mozzanata az, mi e pillanatban bennünk ide szólít. Két egymásért dobogó szív pecsételi meg örök esküvel fogadását. Körülte könyező szülő, testvér és jó barát . . . Ki tudná vajh! megmondani: örömtől, vagy fájdalomtól áradt-e meg szívök? Hiszen két odaadó léleknek egymásért élni boldogság, — nem áldozat, — és szent hitnek tanítja, hogy a házasság égben kötötték, a földön valósúl!

*) Menyegzői alkalmi szent beszéd melyet a pécsi bejárósi templomban jul. 2. mondott Dr. Rezbányay József.

De vegyünk erőt túlaradó érzelmeinkben és vessünk a hit világánál egy futó pillantást a házastársak életútaira, melyek egy révből kiindulva, oly igen szétágazók. És ha a hit és erkölcs követelményével mérjük az életet, alapjában okadatoltnak találjuk az aggodalmat, mely bennünket elfog, valahányszor egy pár e szent frigyre kel!

Tekintsünk csak kissé magunk körül! Mit látunk, mit hallunk egyebet, mint örökös panaszt? Házastelek panaszkodnak, hogy házasságuk első pillanatától fogva nem volt egy csendes, nyugodt, megelégedett pillanatk. Nagy csapás, igaz! de ki más ennek oka, mint ök magok? Gondoljanak csak vissza: minő volt a házasság szentségére való előkészületök? gondoljanak csak vissza: tisztán, nemesen, önzetlenül kötötték-e frigyét, avagy csak érdekből és haszonlesésből egyesültek? Gondolják csak meg, hogy együttlélek minő? Ha a férj henyel, vagy csak az itálnak és kártyának él! ha a nő zsémbes, féltékeny, hiú, nem esoda, hogy az ilyen házasság szerencsétlen és tövissel van tele. Szülök panaszkodnak, hogy gyermekeik atyjok intéseit megvetik, anyok dorgálását ki nevetik, hogy féktelenek, hogy tisztesség, becsületérzés nélkül nőnek fel. Nagy baj! igaz. De ki ennek oka, ha nem ök magok? Szoktatták volna zsenge koruktól fogva isteni félelemre, engedelmességre és szelidségre gyermekeiket, most istentelők, szelidek és engedelmesek volnának gyermekeik. A míg a csemete fiatal, addig hajltható, de csak eddig, míg fiatal,

mert ha már fává nőtt, úgy marad, a mint hajlása volt.

Családapák és családanják panaszkodnak, hogy gazdaságukban nem megy jól semmi sem; hogy házukból áldás és szerenese végkép elköltözött. Nagy szerencsétlenség! de ki ennek oka, ha nem ök magok? Mi történi házuk körül? Mit szórnak ajsaik mást, mint káromlást, átkot, szitkokot? Csoda-e, ha házukból a boldogság végkép elköltözött s helyette nálok a boldogtalanság ítött yanát?

Mert mi a boldogság forrása? A szeretet.

Szeretet!

„Ismeritek-e eszót? vagy inkább tudjátok-e, érzitek-e, birjátok-e az érteményt, mit az anyatermészet e szóban örökítő fogva letett és fentart? * (Kölcsey „Czelesztina“). Mert szeretet az, a mi a milli ó lénynek lélet adott és azt fentartja; szeretet az, a mi az embert az éléthez köti; szeretet az, a mi a gyermeke: anyjához fűzi, és ha eljő a pillanat, a gyermeket anyja karjaiból kifejti és a hitves karjaiba vezeti, hogy elhagyva atyját, anyját, szerető testvéreit, elválva mindenkitől, a kiket szeretett és a kik őt szerették, — egyedül, osztatlanul azé legyen, a kinek kezét nyujtotta és a kinek az oltár számolyán örök hűséget esküdtöt.

Nem magam vagyok oka — a dolgot természetben rejlik, — hogy valahányszor szeretetről kell szólanom, sohasem teszem ezt anélkül, hogy azt oda, a honnan minden jó adomány ered, a szeretet örök kútjéjére: Istenre vissza ne vigyem!

A „PÉCS“ TÁRCÁJA.

Ujra!..

Fölebredt hát újra
Az a régi érzet,
Fájó szívem mélytől
Oly sokáig vérszt,
S a mely téged már-már
Elfeledni vágya,
Elfogott a lelke
Olthatatlan vágya . . .

Visszatértem hozzád,
Visszatért a lelke,
Oh, mert messze töled
Nyugtomat nem leltem,
Oh mert messze töled
Elfogott a bánat,
Elfogott a forró
Szeretlem utánad . . .

S én, ki himni tudtam,
— Oh én balga, dörö! —
Hogy feledni foglak
Örökös időre,
Aki el akartam
Ölni minden vágyat,
Ujra, újra majdnem
Meghalok utánad!

ZOLTÁN VILMOS.

Erdély berczei között.

(Rajz Kalotaszeg vidékéről.)

— A „PÉCS“ eredeti tárcája. —

Irta: Egry Dezso.
(Vöge).

Mindjárt a fötérnen (Kolozsváron) a góth stílyben épült várostemplomra irányult figyelmem, melyről Gyarmathy alispán szolgáit felvilágosítással. Megtekintetük a kolozsvári főiskolákat, városházát, megyeházát s a város megtekintését célzó eme körutunk után az alsópán úr hivatalos szobájában jól megérdemelt nyugalomba helyezkedtünk. Pihenő után — miközben Gyarmathy alispán egynemely hivatalos ügyet intézett el — siettem az idő előrehaladottságát és azt főlelmeteni, hogy miután délre Hory Béla arvaszéki elnök vendége vagyok, távozni vagyok kénytelen. Szívélyes bucsuzás után a Hungaria szállóba siettünk, hogy Gyarmathy Zsigánéval a mondott helyre indujunk. Tan mondanom sem keit, hogy a fogadtatás Horyeknál a legszívélyesebb volt, igazi erdélyi fesztéienség jelemezte azt, mely feledtette velem, hogy ismeretlen vidéken, ismeretlen emberek között töltöm óráimat. Az idő, mintha szárnyai lettek volna, úgy rohant a semmiségbe, már 1/2 4 re járt, midőn a családtól szívélyes búcsut veve, Hory Bélaival a város még nem látott pontjainak megsejtelésére indultam.

Megtekintetük az egyetlen új épületeit, a nemzeti színház belsejét; az ország első ma-

gyar színházát, mely ódousága daczára kellemes benyomást gyakorolt réám. A sétatér végtelen hossza és gyönyörű ósi fái által, nemkülömben a mellette elrohán Szamos és az átellenben fekvő fellegvárral Kolozsvár egyik legszebb pontja; habozás nélkül mondhatom el, hogy ily kellemes sétatellyel házuk egy városa sem dicsekedhetik. A sétatér bejárásával szemben emelkedik a csinos nyári szinkör, melyben ép úgy, mint a nemzeti színházban is, az előadások most szünetelnek.

Az óra mutatója a 6-os felé közeledett, a mi arra kényszerített, hogy a Hungaria szállóba siessünk, hol már Gyarmathyék indulásra készen vartak bennünket; a tapasztalt kifogyhatatlan szívélyesség benyomásával vettem búcsút Hory Bélától, kocsin pedig gyorsított lépésekben haladt a kolozsvári pályához felé. Hat óra 37 perczkor a rendes időben indult meg vonatunk Bánffy-Hunyad felé, hova 1/2 9-kor megérkezünk. Pompás vacsora és egy nagy csomó levél várt réánk, midőn a kedves ház küszöbét átléptük. Az estebédet a legvidámabb hangulatban fogyasztottuk el, mihez nem kevésbé járult a háziúr: Gyarmathy Zsiga kifogyhatatlan szellemes humora, a melynek ó valóban nagy mestere; a kedélyes beszélgetést csak az idő előrehaladottsága szakította meg, mely nyugalomra intett. Vissza-vonultam szobámba, melyet rendelkezéseimre bocsátottak; írmeves írónők dolgozószobájá ez. Ama kedves hajlók, melyben anyyi szívhez-

Szeretet az, a mi a házasulandókat egymáshoz fűzi, de e szeretet muló, hasonló az az áldozathoz, mely a Veszta-szűzek oltárán ég vala. Ezt tehát időnkint szítni kell. Jaj annak, kinek keblében e láng korán kialszik, és nincs, mivel tüzét táplálnia! Csak az isteni szeretet örök, csak, a ki e torrásból merit tüzét, annak keblében nem hal ki e láng soha! A küzdő tehát innen vigyen keblében hév szeretetet! Ó mert lesz idő, midőn az élet kemény próbára tesz; lesz idő, midőn mindenki megtagad; lesz idő, midőn az élet vihara minden oldalról ostromol, midőn a hullám ifjú fejteket felett majd összecsap!

Ifjú! ki az élet nehéz küzdelmét fölveszed, számot vetél-e kebled érzel-mivel?

Szeresdteket egymást, de szeresdteket egymást Istenért, — és boldog lesz frigyetek, mert ez az a szent szövetség, melyről már a hajdankor azt tanítja, hogy égből kötetik.

Es ime! hosszú útatokra boldogságok zálogául egyházi áldásomat adom!

Vilmos császár missio- utja.

A németek ifja császárnak tanácsában elhatározottak, hogy a császár már a legközelebbi napokban disztalagot tesz a minden oroszok csarjánál és személyes érintkezés által szankcionálja azon baráti s rokoni érzelmeket, melyeket a német birodalmi gyűlés előtt felolvasott trónbeszédében oly nyomatékosan hangsúlyozott. A felek s méltóságos ifja uralkodó vállalkozása emberileg szép, politikailag hasznos, utazása valóságos missio-ut, és ha sikerül neki a czárt és tanácsosait meggyőznie, őket azon tévutakra, melyeken az utóbbi években haladtak, ismét a becsületos, őszinte béke ösvényére vezetni, akkor Európnak, az emberiségnek, és ezek művelődési és fejlődési érdekének megbecsülhetetlen szolgálata lett.

Miután Ausztria - Magyarország valóban a békét és csak a békét akarja, miután önmagának absolute semmi külön elonyt, terület- vagy hatalomnövekvést szerezni nem akar. Vilmos császár kísérlete: Oroszországot szorosabban fűzni Németországhoz és így Németország békepolitikájához is, csak szívesen fogadott dolog lehet. Annival szívesebben fogadott, mert minden kötelesség kívül áll, hogy a Németbirodalom a vele újból megbarátkozott Oroszország kedveért sem fog fölteni olyasmint várn, a mi méltóságunkkal és vitális érdekeinkkel ellenkezik. Ha Vilmos császár baráti kézzel egyezséget akar létesíteni köztünk és Oroszországgal, az meg a velgár-

kérdés bevonása mellett is megtörténhetik oly módon, hogy Oroszország nyér mellette a nélkül, hogy mi vesztenénk.

Bulgária nem miattunk, hanem Bulgária miatt érdekel bennünket: ha találnak megoldást, mely Oroszországgal jogos aspirációit — mert ki sem tagadja, hogy ilyenek is vannak a czár jogosulatlan, szeszélyből s uralomvágyból eredt követeléseivel, — és egyuttal a fiatal Balkán államok önálló politikai és kulturális érdekeit is figyelembe veszi, akkor mi bizonyítvánnyal nem fogunk akadékoskodni, hanem inkább elősegítjük az ügyet; ha így megoldást nem találnak, akkor minden a régióban marad s az általános helyzetet mit sem fog változtatni Vilmos és Sándor és szűk személyes barátságának hőfoka. A szövetséges Németbirodalom szeretetét bizonyára akarjuk, mindnyájunk szívének óhaja, hogy a szövetségi viszony bensősége olyan maradjon, a minővet Vilmos és Frigyes alatt felvirágozott; szükség esetén azonban meg kell elegendőnk szövetségünk hűségével is, és pedig ki van próbávia, kétségtelen minden időre s Németországnak bármely más hatalommal való minden, olyan transzaktióját kizárja, mely nekünk ártatlan. Legjobb ki vánaunk kísérük az ifju német császárt békepolitikai útján.

Vizsgálati reflexiók.

A tanügyi terén a vizsgálatok nagy szerepet játszanak. És amint áll az, hogy helytelen vezetési eseten kiszámíthatatlan kárára vannak az oktatás ügyének, úgy más részt az is igazadatlannak, hogy helyes vezetési mellett igen jétékony befolyással vannak a tanulók szorgalmának, a szűkös érdek lődésének és a tanítók, tanárok buzgalomának fölkelésére és élesztésére egyaránt.

A vizsgálatok helyes vezetése első sorban a vizsgálati elnökötől van föltételezve. A mely iskolai vizsgálaton az előlétséget arra való egyén viszi, ott a vizsgálati rendezés meg azon esetben is jól folyik le, ha az osztálytanító kissé gyöngébb ember; ügyes tanító osztályában pedig nemcsak a mely bepillantást enged az egész tan- és nevelési rendszerbe, hanem egyuttal nem csak-ély mértékben megnyeri a halgatóságot az iskolagyűlésnek. — Ellenben meg nem felelő vizsgálati elnök még a legkitünőbb tanítói működést sem engedni kellően érvényre juttatni, sőt megfűjti tevékenységét. Előlétségre iskolai vizsgálatokon csak ismert szakemberek válnak, mert csak ezek képesek ítéletet hozni és az ügyet előbbre vinni. És vajon hallotta-e már valaha ember, hogy államtudományi vizsgálaton orvos tudor, teológiai katonatisztek előlétségek volna? Mégis népiszkola tanítványaikban nem ritkán látunk néptanítói oklevéllel nem bíró, a népoktatásügy terén járattal, laikus egyéneket, magas tannézetekben pedig egészen heterogén szakmákra képestített egyéneket vizsgálati elnökökké szerepelni — a tanügyi végzetlen nagy hanyatlásra. Miha bizony ezen tanítványok nem igényelnék szintén a szakszerű vezetést, a beható specialis szaktannmányokat és a különleges iskolai praxist!

bemutatni; hogy minő örömmel fogadta a lelkes asszony szavainak, képzelték. Megállapítottuk a kiállítás berendezésének módzatát, nemkülönben a beküldendő varrottások mikénti elhelyezését előadva siettem megnyugtanni, hogy a gyönyörű munkák — nem mint a üpesti orsz. kiállításos csomókba kötve — hanem kiterítve lesznek szem láthatóvá téve részint mint falidisz, részint asztalok elhelyezve. Ezután Gyarmathyé bemutatott egy miniatúra eredeti faragott parasztszobát és egy haztelket, melynek ekküdséi kértém, a mit ő meg is ígért. Bemutatta továbbá egész varrottas raktárát, melynek szebbnél szebb daranjai bizonyára nálunk sem tévesztendők el hatásukat. Szóval: elhatároztuk a varrottast gazdag és az ügyhöz méltó képviseletben mutatni be kiállításunk; és így iránti odadánommal növeni meg azon körülmény is, hogy Gyarmathyek a kiállítás alatt mindenestre meglátogattak városunkat. Elhagyttam a vadregényes bérceket, az ornos hegyeket, az ezüstszinű Korös todros hullámain nem pilen többé tekinteni, csak az emlékek vissza-visszatérő kellemes érzete az, mely ott időzésemnél felehetetlenné varázsolja. Ott — nök kezeiben most is a százados tölgy tövében, a természeti szépségek valódi otthonában, hallom a föltartoztatottan roszó Korös zugasat, mely oly kitűrhétlenül valódi lelkembe.

EGRY DEZSÓ.

Az elnök tiszte irányítógat hatni a vizsgálati menetére, módjára; az ő tiszte odahatni, hogy az osztály tényleges állapota határozottan fölön tessen; neki kell a közvetítő szerepet játszania a tanító és a szűkös között, minden kellemetlen intermezzókat a vizsgálatról távol tartani, a közérdekeltséget mindvégig ébrentartani — szóval ő ítélet szellem a vizsgálatnak, melyet semmi más nem pótolhat. Az ő gondolkodásmódja, az ő elvei érvényesítenek leginkább a vizsgálaton, ha nem viselkedik tehetetlen báb gyanánt, kinek határozott akaratja nincsen.

Egyenesen beszánót és nagyon visszás dolog, ha a vizsgálati elnök nemcsak hogy nem ügyesebb tanítónál a vizsgálat tanítónál, tanárnál, hanem jóval alantabb áll annál módszertani ügyesség tekintetében, úgy hogy épen ő maga követi el a legnyóbb pedagógiai baklövéseket és bukfeneket. Igaz, hogy a laikus publikum ritkán veszi észre ezeket (haszak igen feltűnőkké nem válnak), mindamellett a jelenlevő értelmes szakemberekre nézve — gyöngén szólvá — idő-vesztegetés ily vizsgálatot végig halgatni. A vizsgálati elnök ne kérdezzon folytonosan, mert akkor fölöslegessé válnak az osztálytanító, úgy a szaktanár; de ne is illyőn részvétlenül elnöki székében, mintha töle a pusztá jelenlétén kívül egyéb nem is kívántatnék.

Talán kimondani is fölösleges, hogy népiszkolai vizsgálatokon okseretlen az iskola igazgatója, magash ítezetekben pedig az igazgató és egyes szaktanárok vethetik csak az elnöki tiszte. Ez esetben nem fordulhat elő az, hogy az elnök ismeltelen olyanokat kérdez, mik nem képezik az osztály tananyagát, és hogy a vizsgálati tanár nagyobb botlásait sem veszi észre. Nem történhetik akkor, hogy az elnökök helyre kelles állításait a vizsgálati tanárok helyre kell igazgatnia; nem képzeltelso akkor az sem, hogy az elnököt a tanítói ifjúság titkon gúny tárgyává teszi és magában legalább kineveti.

A második személy a vizsgálatokon a vizsgálati tanító és tanár.

Tanítóink és tanáruink igen különfélek a vizsgálatokon. Vannak, kik jól tudnak tanítani és egész éven át buzgón teljesítik is kötelességeiket, mégis gyöngén állnak meg a vizsgálaton, míg ellenben mások igen jó vizsgálatot csapnak meg kevesebb ügyőzommal mellett is, mert jól értenek a kérdézés mesterségéhez. Az ügyes kérdésés épen úgy mester-ég, mint az ügyes oktatás. És habár oktatást kérdésés nélkül el sem képzeltetünk, mégis más vizsgálati kérdésés, mint az oktatás; a vizsgálat t. i. kizárólagosság exáminálásól áll, és ehhez külön képesség kívánatik, mely nem minden embernek adatott az anyatermészetől.

A vizsgálati tanító, tanár mindenekelőtt azon képességgel kell, hogy bírjon, melynél fogva egymástán, megismerés nélkül is helyesen tudjon kérdéseket föltetni. Neki a kérdéseket a vizsgálatok tehetőséghez kell mérnie, úgy, hogy ügyes exáminator csak-kép intézi a kérdéseket, más-kép közpészerű és ismét más-kép gyöngye tanulóhoz, (bár ugyanazon tárgyról); ha a tanító

A pécsi restaurált székesegyház külseje.

Irta Dr. Gereze Péter áll. föredálskolai tanár. Hét táblázattal Ara I. rft. Kapható Pécsen a szerzőnél s a könyvkereskedésben.

A 42 oldalra terjedő nagy 8° alakú tanulmány egy visszapilantással kezdődik Pécs s a dom mutatóra, aztán leírja a székesegyház alaprajzát s megmagyarázza a basilika és román stílus természetét. A III. fejezetben tüztesen szól a domtávlati képről, homlokzatról és déli oldaláról. Aztán pedig ismerteti a déli oldal relikviáját „Magyarország szenteli hódoinak Magyarország pátronája: Mária elők” Kiss György és a 12 apostol-szobrot, melyek a dombor mű, a három oldal, és az alaprajzzal együtt, összesen 18 igen sikerült képből is van vannak mutatva. Egy fejezet tüztesen a dom restauratorairól szól és Schmidt Frigyes építő, Dulanszky Nándor pápós és Kiss György-lesz szobrászunk életrajzát unyítja, mely utóbbit mi is közöljük mutatóványul.

„Kiss György született Szászváron, Baranya megyében 1882. aug. 17-én Kis József és Kovács Anna kán. szülöktől. Kiknek I-ten két fút és két leánygyermekét adott, de a leányok korán elhvirá, János az öregebb fiú pedig katonának besoroztatván, Gyuri mint a szűkös mind-n örme; Vagyának is rá, mint a szemök fényére; nevel-

szól elbeszélés és regény látott napvilágot. Nyughelyem kalotaszegi varrottas ág volt (vörös selyem, fehérsebb alkalmazva), aug gondolatlan szebb és izlésebb ágynemű betét, mint a „fehéres”, mely e két jó tulajdonsága mellett még rendkívül tartós is; a betetek miként való alkalmazásának megfigyelése után nyugalomra tértem.

A ház előtt elvonnól bivalyok kolompja kiveret reggeli mámoromból; a majusi verolegy szorta sугarait amaz irászetelien, melyen Gyarmathyéknak egy még felejtetetlen túrelemi regénye fekszik, a természet meg csendes és nyugodt volt, csak a ház előtti tál lombjai verdestek kissé szobam ablakát. Fölkeltem és elkezdtem öltözködsémmel a házbeliek ödvözítésére siettem. Reggeli 7 óra volt már, az udvaron eienk sürgősforgas volt észlelhető, a cseledek mindnyegye szokásos munkáját végezte. A ház étető leike; Gyarmathyé kedves szeretetreméltósággal jelenté, hogy a reggeli készen áll, egyzersmind örömmel engedett ama kérésnek, hogy a pécsi kiállítás teendőit megbeszéljük. Mielőtt azonban érdemleges beszéd tárgyaává tettük volna eine fontos ügyet, a rendelkezéseimre bocsájott érdekszettel kalotaszegi parasztszobák megtekintésére indultam. Visszatérve, a szerzett tapasztalatok elbeszélésbe bocsájtkoztam és ama óhajomat közöltem Gyarmathyéval, hogy a pécsi kiállítás nemcsak juri, hanem eredeti parasztszobát is szándékozom

zavarba jő, neki a szükséghez képest segítenie kell tudni rajta; a kérdések változatossága és élénk kérdéses által a figyelmet állandón is kell tudni kötnie; az anyag ügyes elosztásával be kell mutatnia a tanultak főbb részeit mind; számolnia kell a hallgatósággal, annak értelmi fokával, jó vagy rosszkarakterával, a vidéken vagy az iskolánál divó szokásokkal és egyéb körülményekkel.

A vizsgáló tanító csakhamar elárulja egész valóját a tárgyban való jártasságát, módszertani ügyességét, fegyelmezési képességét, nyelvismeretét, nevelői tapintatát, modorát, emberismeretét. Szakember csakhamar tisztában van aziránt, vajon a kor és tudomány színvonalán áll-e a vizsgáló tanító, tanár, hogy ismeri-e a paedagógia újabb vívmányait, a szakirodalom legújabb termékeit, hogy törekvő, ügybuzgó és önálló emberrel van-e dolga, vagy pedig hivatalát csak gépiesen betöltő, a kényelmet szerető szédélgővel. A tanuló dolgozatai, a tanteremben uralkodó rend és tisztaság mind oly dolgok, melyekből az osztálytanító működése megítélhető. Lelkiismeretes tanító, tanár előkészíti a vizsgálatra jó előre azon rendszereket is, melyeket azon használni fog, és valóban bámulom azon majdnem általánosan bevett helytelen szokást, hogy a vizsgálatok a taneszközöknek híre sincs, vagy, ha ott lógnak is a falakon a szemléltetők és természetrajzi ábrák, bibliai képek stb., azokat a vizsgálaton értetlenül hagyják. Pedig bizonyításra nem szorul, hogy lényegesen emelnie a vizsgálatot érdekességére nézve az, ha a gyermekek egyik-másik képről, ábráról felelnek, illetőleg feleleteket a képekben való mutatással kísérnek! Ezáltal érthetőbbé válnának a feleletek és vizsgálataink számúzetnek azok legnagyobb ellensége: az unalom, a köznység. Csak próbálják meg a vizsgálók, és tudom, igazat adnak nekem.

Mert csak valjuk be saját bűneinket, bizony nem törekszünk minden aron arra, hogy a vizsgálatokat élvezhetőbbé, a laikusokra nézve is érdekessé és tanulságtejesévé tegyük. Egyik vizsgálat szakasztól másra a másikon. Az örökös egyformaság unalmat szül és éretlenül hagyja a képzelmét és a kedélyt; pedig hát az ember életében ezek is jatszanak ám szerepet és a köznapi emberekben igen fontosak. Fűszerezésük azért a vizsgálatok odavál mesék, elbeszélések, költemények elmondásával, közbe-közbe énekeltesünek el egy-két szép dalt, tétessünk némi testgyakorlatokat — és meglátjuk, mily egészen másnemű lesz az a vizsgálat és mennyire másféleképpen itélnek működésükről az emberek. Szó a mi szó, én azt mondom: egyes tanító helyes vizsgálási módjával igen jólökonyan folytathat be a tanítvány. A vizsgálat t a n u l ó k nélkül nem képzelhető.

Jól cselekszik a tanító, ha növendékeit annak módjával felbátorítja a vizsgálatra és szívrokre köti egész éven át, hogy hanyagságuk a vizsgálaton köztudomásra fogja hozni által. Ezáltal a szorgalmat jelentékeny mértékben éleszt heti. Egyáltalán azon módon tegyenek a tanítók a vizsgálat is mindent, mint tették azt egész

éven át. Pl. egyenesen átjárnak, szépen átjárnak hangosan felelnek, a könyveket rendszeren tartják stb. Mindezek esakélyességnek látszanak; valójában azonban nem azok, hanem oly tünetek, melyből a szakember az osztály fegyelmi állapotára mely következtetéseket vonhat. A látór és megfontolt (nem pedig ledarált) feleletek, a helyes indokolások (pl. nyelv- és szántani feleletekben), és az illendő magaviselet a tanulók részéről mindenkinél tetszést megnyerik. Egyes vizsgáló akkép tudja inteni a dolgot, hogy a jó tanuló jól tudjanak felelni a vizsgálaton, a hanyagok pedig muasztátsáknak következményeit elevenen érezzék, azaz: igazságosan és okoszerűen jár el, mi által lényegesen fokozódik a jövőre nézve a tanulók szorgalma, kitartása.

Nagyon sokat lehetne még a vizsgálatokról elmondani; ám nem volt céloim kimerítően értekezni a vizsgálatokról, hanem egyszerűen néhány gondolatomnak adni kifejezést, melyeket húsz évi praxisom és az imént befejezett vizsgálatok agyamban éreztettek és melyeknek nyilvánosságra hozatala az oktatásügynek nem lehet kárára.

Schultz Imre.

A pécsi kiállítás.

A kiállítás bejelentett tárgyak beküldése iránti felhívás e napokban kiderített szét a kiállítási bizottság által. A felhívás szerint a tárgyak legkésőbb f. é. július hó 20-ig küldendők. Később érkező tárgyak elhelyezéséért nem kezkesedik a bizottság.

Az időleges kiállításokhoz, (állat, gyümölcs, és konyhakertészeti kiállításhoz bejelentett, vagy kivételesen ezen csoportba még bejelenthető) tárgyak és pedig az előállítások az illető időleges kiállítás megnyitása előtt legalább 1 nappal állítandók be, a gyümölcs és konyhakertészeti termények pedig az illető időleges kiállítás megnyitása előtt legalább 2 nappal előző küldendők be.

A gyümölcs- és konyhakertészeti kiállításra bejelentések még eldorgatandók.

A kiállításra bejelentett állatok az illető időleges kiállítás megnyitását megelőzőleg legalább egy nappal előbb állítandók be.

Az állatok tartására szakosokos mindennemű takarmány és alomszama, ha a kiállítók ilyen hazurol nem hoznak, a fojly piaci áron rendelkezésre bocsájtatik a kiállítási bizottság által.

Az állatok gondozása a kiállítók feladata.

Tekintettel a kiállítás alatt remélhető rendkívüli lakakeresletre, felhívtnak mindazok, kiknek kadható bitorozott szobák vannak, hogy ezt egy levelező lapon a „kiállítási bizottság”-hoz czamezve a nevezett bizottságnak bejelentem sziveskedjenek.

*

A pécsi kiállításnak is lesz katalogusa, és pedig olyan, mely nem a kiállítás után, vagy alatt, hanem már a megnyitás előtt fog megjelenni. A katalogus egyik része a város és vidékére, a másik része pedig kizárólag a kiállításra nézve nyújt tájékoztatást.

ték Isten féltelmében és a szülőhelyen iskoláztaták, a mint illett, és a szegény fertályos földművelőktől kitellett. A gyermek atyja közönséges polgártársainál ugyesbb levén, minden házi s gazdasági eszközeit, szerzsáimat, a kocsi kerekeket, taligákat, ekét, sőt a hordókat is mind ő maga készítette; e mellett a nyeres és szorgalmas munkálkodásával tulított polgártársain földművelés mellett főfoglalkozása volt a fakereskedés, melyleg Szegszárdon mindig jó vásárt esmlt.

Gyurinak soha se volt sem hajlama. se kedve a földművelésre, mégis mint edes atyja egyedül segédkeve, mindenben segítségére kellett lennie. Már 12 éves korában lovakat őrzött az erdőben s a m-zón, ott azonban a többi pásztorgyermekektől visszavonultan egy-egy bokor alatt hűsölve minden átmenő vándorlegényt megirigylet, mint a kinek nem kell lovakat őrznie. Tizenegy-tizenöt éves korában már elkezdte zsebkészlel a faragást és festékekkel a pingálást. Maig is látzanak még a szülői ház homlokzatán, az ablak rájánok s tablán a Gyuri fiu festette figurák s tulipánok; különös szenvedéllyel folytatta mégis a keptaragást; egyszerű bicskijával feszleteket, szenteket, angyalokat, embereket vésvén, barátjait, ismerőseit, gyermektársait olyan meglepő hasonlósággal faragta ki lából, hogy azokra mindenki raiserhetett. Azonban többször magára vonta szüleiné nehezteletét és dorgálást, mert gyakran megessett rajta, hogy a faragásba elemerülve, a lovakról egészen elfeledkezett, s azoka

vagy éhesen nagyta, vagy pedig karba-tilosba engedte menni, a mnek rendszerint a szülőik láttak bújat. Azért is egyszer úgy tanakodtak, hogy jó lenne Gyurit mestersége adni, s különösen helyben oyanra, mely a faragási szcnevdeit lejobol kiverné. Oda is adtak a lausi kovácsoshoz hasznak, de nagyon eiszámítottak magukat, mert a fiúnak a kovácsmesterségre semmi érteke nem levén, a vasat gyakraim megegette, mnek természetesen következménye volt a dorgálás, utés és — eszöskés. A fiu, szüleinék minden tulajma elismerés is folytatva a faragást, és cívonnuva, eibujva is faragással töltötte idejét. Már akkor a művészet ragyogott szeméi előtt, csakis az volt egyedüli vágya, hogy keptaragó lehessen. Végre szülei sem tudván a fiu fojtonos zaklatása ellenuti, behozták Pécse, s ajánlottak az itteni festőnek és szobrászának, de szegény emberek levén, egyik művész követelésének se tudtak eleget tenni, s a fiu megint csak vissza került Szaszvatra, s úgy látszott, hogy már minden reménye fustve megy arra nézve, hogy a keptaragást megtanulhassa.

Ekkor történt 1868-ban, hogy Szaszváron bérmas levén, a püspök oidaikanaukjának szemee előtt az a sok mundenitele alak, szobor és faragvány, melyeket Gyuri faragott, s a pibanosnak ajandekozott. A kausatok felismeréven és faragványokon a fiuban szunnyadozó nagy tehetséget, a szülőikkel legott hamar ügyességre lepett, hogy a fiu kitanultatta; a mi meg is tor-

Kiállításai bejelentések folytatólagos kimutatása.

Náray Dezso, Budapest; villamos motor. Igali Szevotár, Martineze; „Budapestől Balgrádig.” Streicher József, N.-Bóly; „Leiki Vezér.” Vorderbrühler György-Bergbau; gyps-pyramis. Csoska Antalné, Pécs; kézimunka. Schmidt Károly, Pécs; kárpított tulók. Németh Károly, Pápa; lakatos-munkák. özv. Strasser Józsefné, Kecsege; ménesik. Csordás Péter, Abaliget; kancsa esikóval. Schirmer Matild, Pécs; baromfiak Matzak Mihály, Segesvár; szöttek. Frank Károly, Segesvár; színes fonalak. Hayn Frigyes, Szegszárd, gyapjufésűk. Spiegel S. és Tarsa, Budapest; gyümölcszálított kosarak. Kresbauer N. fla. Daruvar; faszerszámok. Litke L. Pécs; peszőbőrk. Pazt Porges Ede, Pécs; könyvviteli dolgozatok. Ratz Herman, Pécs; fényképek. Jánosráy Zsigmond, Pécs; „János vitöz”. Németh Béla, Pécs; Pécsváros házszámainak sorozata. Várady Ferenc, Pécs; irodalmi művel. Madarász és Szontag; Pécs; vagyári és gózmalmi productumok. Varga Péter, Baksa; bika. ifj. Kis Gadó János, Püspök-Bogárd; bika, borjú. Záray Ödön, Arad; betűszekrény, betűjáték. „Hazi Közlöny”. Saxl testvérek, Temesvár; concentrált mariatrágya. Molnár Lipót, Kassa; gyogyerszek. Pfeffermann Imre, Budapest; paplanok Nagy Ignác, Budapest; pingenczázásai cikkek. Virág Ida, Szentes; tarhonya. Vanek Károly, Budapest; mázoló-minták. Fonay Imre, Nagy-Kozár; gazd. termények. Bárány Jozefina, Villány; kézimunka. ifj. Zelenák András, B.-Csaba; kukoriczamorosló. Kratzmann Ede, Budapest; üvegfestmények. Gyulay Ignác, Paks; cipők. Tauszig Zsigmondné, Pécs; kézimunka.

Baranyavörögye érnevedes rendes közgyűlését f. hó 9-én, hétfőn d. e. 10 órakor tartja. Tártyosorozat. I. Érnevedes jelentések és kormányrendeletek. Alispán érnevedes jelentése.

(Belügyminiszterium rendelete a cseledévaltozást idő megállapítása iránt hozott megyei határozat feloldása tárgyában. II. Allandó választmány jelentése. A megyei gyámpénztár, Duna-Szekcső község önálló árvartának és a megyei közmunkaupal 1887. évi számadása tárgyában. A denai és drávai rév-kevel a közlekedés biztosítása czéljából alkotandó szabályrendelet tárgyában. Idegen iparizskeknek a betív-árokban való elárúsítása tárgyában alkotandó szabályrendeletéről. A baranyavári járási körjegyzők felületményének az illető községek által pénzben való megváltása; Mohács község képviselői testülete által a községi előfogatozás beérbeadása iránt hozott határozat elleni felelkezés; Véménd község képviselő-testülete által a községi előfogatozás megállapítása iránt hozott határozat elleni felelkezés; Maiss község által alkotott legeltetési és mezőrendőri szabályzat; A betegség vagy szellemi fogyatkozásfolytán munkaképességü vált megyei tisztviselővel, segéd-és kezei személyzet tagjával szemben követendő eljárásról alkotott szabályrendelet módosítása; Özv. Kaufman Józsefné, született Hetinéc Katalin, Szent-István községi róm. kath. tanító

tént. Gyri a következő év március 9-én Gráczba került. Kezelt Ferenc keptaragóhoz tanulóknak, a hol mindjárt figuristának vált be, a mi nagy ritkaság, mert tudni kell, hogy száz tanuló közül legfeljebb csak egy kettő válik be ilyenek, a többiöl mind decoratur vagy disztimnyifaragó lesz. A genialis műveit vagy tehetőség Gráczban hamar feltűnt, és nabár a német nyelvet nem értete, a rajzskolában mégis ő volt a legkittünbő tanuló. Történt akkorta, hogy a gráci katonatiszti kar saját halottai számára halotti díszkocsira hirdette tulpatyázatot, melyre a helybeli és vidéki keptaragó művészek, köztük Gyuri tanítómestere is pályazav. ő maga titokban szinten terrajzot készített, s ime! valamennyi közt az övét tulálték legjobbnak, mert ő atyjától örökölt „üdes” eszjárásával a katonahalotti díszkocsira hadiszereket, agyat, puskát, kardot, kurtót, stb. tervezte, míg a többi mind angyalokat, keresztet és más szent tárgyakat rajzolt.

A műszobrászat mélyebb titkainak elsajátítására Kiss György 1874-ben a müncheni akademiára ment, onna csak az vétetik fel, aki szigorú vizsgálat alapján arra alkalmasnak tulátvati. Ezt ő jól tudta, de mégsem sejtette, hogy oyan sajátságos módon fog próbára tetetni. Az akademiák tanár ugyanis egyról-másról kikérdözté, és egyszerre csak a szavakkal fordít neki hátat: Déle mutatsson be engem lerajzoló. A meghökentett művészejeitö váltg kérte a professort, hogy csak egyszer forduljon meg meg, hogy

nyugdíja megállapítása; A m. árvászeknél Fischehr József és Orsolya és Sipos Ferencz, továbbá Mész György után felmerült hiány fedezése tárgyában. A m. árvászeknek Kutvánszky Simon elleni perében felmerült ügyési költségek az árvatartóalkalpból leendő fedezése tárgyában. A Hosszu-Hetény községben meggyott szülészöni választás ellen beadott fellebbezés; Keskned községnek regáljog vétele iránt kötött szerződés jóváhagyása; Romonya községnek ingatlan vétele iránt kötött szerződés jóváhagyása; Kácsfalu községnek ingatlan vételéről hozott képviselő-testületi határozat ellen beadott fellebbezése és ezen határozat alapján kötött adásvételi szerződés jóváhagyása; A tiszti nyugdíjalap 1887. évi számadása; A m. tiszti nyugdíjalap javára befizetett pótdó után befolyt és a törzestöke javára bevett 996 ft 85 kr. késedelmi kamatnak a rendelkezési alapha leendő utalványozása; Pécsvarad község és az alapítványi uradalom között a pótdó iránt létrejött egyezség jóváhagyása tárgyában. Kis-Dárda, Laskfalva, Keskned, Versend, Liptód, Szajk, Katádfa, Kis-Peterd, Nagy Peterd, Beczefa, Botyka, Bánfa, Nyugat-Szent-Erzsébet, Búdófa, Tengerin, Tésen, Hegyestuntarton, Monoryd, Kisdér, Egerszeg, Bodony, Baksa, Babaréz, Szóllós, Lencsuk, Kis-Nyarád, Kőlkéd, Bikal, Dencshaza, Baar, Dunaszekcső, Mocsold, Kőbény, Himesház, Nagy-Hajmás, Magyar-Egregy, Császtá, Vekény, Kárász, Szászvár, Szt-László, Ujbánya, Hásságy, Romonya, Arpad, Nagy-Kozár, Magyar Sörös, Püspök-Bogád, Kis-Közseg, Sellye, Maróca, Kákics, Iványi, Bogdása, Babaréz, Németh-Bóly, Borjád, Pócsa, Dályok, Udvar, Peilérd, Kőköny, Mátiom, Keszű, Arányos, Gadány, Győd, Göröcsny, Szt-Kut, Tótócs, Kovágy Szóllós, Magyar Úrúgh, Patacs, Cserkút, Zalata, Sövszertice, Piskó, Oszró, Nagy-Csány, Kis-Csány, Kemse, Kistalud, Püspökmarok, Szár, Nádasz, Vázsnok, Varga, Orozló, Egerszegh, Kis-Hajmás, Hőryéck, 1887. évi, János, Nagyág, Baán, Babaréz, Vókány, 1886. évi és Babaréz, 1885. évi községi számadási tárgyában Versend, Kőlkéd, Lencsuk, Liptód, Szajk, Kis-Nyarád, Rác-Göröcsny, Doboka, Nagy-Nyarád, Maiss, Babaréz, Somberék, Szabar 1887. évi szegényeztetési számadási tárgyában. III. Küldöttségi jelentések. A hg. Schaunburg Lippe által alapított jutalomdíjkiadása tárgyában. IV. Egészségügyi választmányi jelentései. Nádasz községben új gyógyszerár felállítás tárgyában. V. Tiszti jelentések. Anspán jelentése a jarási fogszalóirak 1887. évi napi számadásai és a megyei székház előtti utca lezártatása tárgyában. VI. Törvényhatóságok levelezései. Kolozsvármegye megköszön levele a vadházság megállítására céljából tett felterjesztésnek pártolása iránt. Keit Pécsétt, 1888-ik év. július hó 1-én. Jeszenszky Ferencz, alispán.

— Megtorló vám-intézkedés. Mint a „Pester Correspondenz”-nek B é c s ö b l jelentik, Ausztria-Magyarország mindkét állama a kormányának egyetéről eljárása alapján arra készül, hogy minden o l a s z e r e d e t l i s z a l o n n a,

megpillanthassa arczát. De ez csak ment. Gyuri délt mégis lerajzolta, s szó nélkül felvettette. Mint akadémikus „Irgalmas Szamaritánus”-ával kivívta magának az első akadémiai díjat az ezüst érmet; a magyar kormánytól pedig 1000 ft ösztöndíjat nyert. Münchenből Budapestre téven át műtermét, az operaház számára faragta Peri Jakab, az opera-költőnek és Palesztrina Jánosnak a zeneművészet „hősnéke” szobrait; a honvédelmi palota részére Arpádot, s pályázat folytán Deák Ferencz mauzoleuma számára a gyászoló Geniust. Rómában egy évet töltvén, ott mintázta az „Apagyóms”-t, mely anatómiai részleteivel a római művészek bálmulatát is magára vonta. Az 1884-iki nemzetközi pályázaton ő nyerte el 64 versenytárs közt a harmadik nagy díjat, Urbino-ban emelendő Raphael-emlékszóbra mintázatával. A budapesti országos kiállításon egyéb művei közt felütné egy igen sikerült bronzba öntött genio-csoportja „A kakas tolvaj,” melyben a komiko-tragikus elbeszélés minden motívumát igen szerencsésen sikerült egy mozaumba foglalnia. 1885—6-ban Pécsétt dolgozott, hol a székesegyház említtet szoborművein kívül az Irgalmasok temploma honokzatára is egy „Szeplőtlen fogantatott Mária”-szobrot faragott.

Számtalan kisebb-nagyobb műveit melözve, itt még csak a „Vonagló utolsó honvéd” szobrárt akarjuk leleltetni, melylyen Kossuth Lajosnak születése 80-ik évfordulóján kedveskedett. Ezt abból a körtefalból faragta, melyet Kossuth az

fűstölt- és kalbászhoz való hús behozatalát megtiltsa. Ez megtorlósi intézkedés Olaszország ellen, mely tisztán gazdasági, illetve fiskális okokból az osztrák-magyar eredetű ugyanezen cikkek bevitelét Olaszországba egyszerű megtiltja, jöhet az egészségügyre tekintetben éppen nincs ok, mely ezen prohibíciót csak némileg is igazolná. — A kormány a szándékát csak helyeselhetjük. Valóban itt volna az ideje, hogy azt a kápiszágát és rossz akaratot, melyet kedves és kápiszágát szövetségeseink közül egyszerű az egyik másztor a másik, minduntalan érzetnek velünk, megcsokalkj s azt mondjuk nekik: a milyen a jó nap, olyan a fagadj’ lsten.

— A „Pécsi Athletikai Club” őszi versenye. A verseny napja: 1888. szeptember 2., d. u. 3 óra.

Nevezési zárnap: 1888. aug. 26., d. u. 6 óra.

Verseny-tér: a tetteyi fensik.

Verseny-műsorozat:

I. Nagy távverseny. (Nyílt verseny.) Részt vehet minden magyar testgyakorló egyelet vagy sport club műkedvelő tagja. Táv 5 kilométer — tetszészerinti menés. D i j a k 1-sőnek egyeleti ezüst érem és tisztelet díj; 2-iknek bronz érem; 3-iknak bronz érem. Az első díj csak azon esetben adatik ki, ha az előrt távot a győztes legalább 20 perc alatt futja be. A verseny csak az esetben tartatik meg, ha legalább négyen indulnak. Tét 1 frt. Bízát 1 frt. Fuss vagy fizesz.

II. Sík verseny. (Nyílt verseny.) Részt vehet minden magyar testgyakorló és sport egyelet műkedvelő tagja. Táv 300 méter. D i j : bronz érem az elsőnek.

III. G á t v e r s e n y. (Zárt verseny.) Táv 200 méter 4 gáttal 80 cmeter magasságban. D i j a k : 1-sőnek egyeleti ezüst érem; 2-iknek — ha legalább hárman indulnak — bronz érem.

IV. T á v o l u g r á s. (Nyílt verseny.) Részt vehet minden magyar sport egyelet műkedvelő tagja. Az iram tetszészerinti, az elugras 15. cm. magas deszkáról történik. Minden versenyző — a próba-ugráson kívül — három ugrászt tehet, melyek közül a legjobb (legnagyobb) számítatik; a próba ugrás azonban nem kötelező is nem számit. Előre esés az ugrásban jó, a visszabukulás (visszaesés — visszalépés) az ugrás — lett legylen az bár a legnagyobb — eredményként nem számít s csakis mint a megen gedett három ugrás egyike jön tekintetbe. D i j a k : 1-ső díj egyeleti ezüst érem; 2-ik díj bronz érem. Az ezüst érem csak az esetben adatik ki, ha a győztes legalább 500 cm. távot ugrott.

V. M a g a s u g r á s. (Nyílt verseny.) Részt vehet minden magyar sport egyelet műkedvelő tagja. Az iram tetszészerinti, az elugras 15 cm. magas deszkáról történik. A verseny 1.30 m. gasságán kezdődik. A deszka távolsága az ugró méretétől 1.30 méter. A ki az átlugrandó nádat ugyanegy magasságánál 2-szer lelti: eláll. D i j a k :

édes haza földjén, még a jobb időkben sajátke-züleg ültetett volt. Ez a faragvány, a tisztelego deputatio állítása szerint, az aggyastvánt kőnyekre fakasztotta.

Művésznök Pécsről távozása után megmő-sült és újból Budapesten a Nefelejts utcában telepedett le. Műgőrnem é feirait: „Alkoss és teremt.” Kívánjuk hogy Kiss György a magyar művészet dicsőségére még sokat alkosson és teremtsen! *

A díszes kiállítás s mégis igen olcsó művészek, mely a lyceumi nyomdának igazán becsületesre váltik, ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

*) E sorokat szerzőkó mts. Troll Ferencz kanonok, pápai praefatus ur a jövő évre sző „szent. Csadal”-napraként szanta, de midőn ez értekezés írja ő mts. nál művészi életviszonyai felől kérdezősködött, nagy előkészülettel átöngött. Értésükön számára is. Mi e csinos elöztörnt némi csekély molnatas és toldással, mint egyedül hiteles vázlatot, senknek egész terjedelmében lenyomatni. Egyáltalán elarjuk, hogy az a „püspök oldalkanonokja,” a ki a szásvári plebánussal tartott faragványokon felismerte az oroszian körmet s a tehetéses paraszt fiut minden áldozattal a művészetek csarnokába vezette, nem más, mint ő mltásza Troll F. praefatus ur, kinek ílyi formán a nemzet e kiváló művésztettségének megmentését és felnevelését koszoni. Ő mltásza rendkívül bő adakozásai mellett egy másik valóban nemis szenvedélyes is hódót: kiváló gondolat e szerete-től lel évenként szamos szegény tanulóit, a kik közt ha egy-egy tehetséges alkal, lelkes-dessal karolja fel és jutattja céljához. Jó tetten emlegetését azonban olyan kevéssé szerénytel hallgati, hogy tan mar e sorok is bantattják szerénységet, tehát felteggem. A szerző

1-ső díj egyeleti ezüst érem; 2-ik díj bronz érem. VI. K a r d v i v á s. (Nyílt verseny.) D i j a k : 1-ső díj hölgyek dja; 2-ik díj egyeleti ezüst érem; 3-ik díj bronz érem. A versenyzők sors-huzás utján állítatnak össze paronként. Győztes az, aki az ellenfelének hamarabb 20 „point”-t ad. Az idevonatkozó részletes szabályokat a „P. a. c.” külön határozatnál tárgyalgass.

VII. S u l y d o b á s m a g a s b a. (Nyílt verseny.) D i j : bronz érem. A dobás a földort 12 kgr. súlyu vasgolyóval történik. Dobás után előre lépni nem szabad. A meretzóli táv 2 mtr.

VIII. S u l y e m e l é s. (Nyílt verseny.) D i j : bronz érem

XI. K e r é k p á r o s o k f e l v o n u l á s a. (diszgyakorlatok) versenyen kívül. A nevezések: a „P. a. c.” utkari hivatalához Pécs, Apáczta-utca 11. sz. a. m. t. m. t. A nevezéseknek zárt börtökben az illető verseny-pontok megjelölésen kívüli tartalmazniok kell meg a versenyző vezeték- és keresztnevet; polgári állását, lakneyét és versenyszinet.

A verseny propozitókban nem szabályozott kérdésekre nevez a „P. a. c.” általános szabályi iranyadók. Belepti díjak: A nező községen számára 1-ső hely 1 ft, 2-ik hely 50 kr., deak-jegy 20 kr. Keit a „P. a. c.” igazg. választmányának 1888. évi június hó 2-án tartott rendes üléseben. Kaata; Dr. Egyr Béla, a „P. a. c.” titkara.

H i r e k.

Nyomda-változtatás. Lapunk mult szá-mával megvált az Engel-féle nyomdától, hol — teljes melegegedésünkre — fái evig nyomtatott s visszartert a lyceumi nyomdába, melyet lapunk tulajdonosa és szerkesztője: F e i t l e r M i h á l y évi június 1-ével kibérelt. Ettől fogva tenat lapunk saját nyomdával rendelkeznek s ily hely-zetben kepek leszünk olvasóink igényeit lo-koztatóbb mertékben kielégíteni, noar e célra eddig is — szerénytelenség nélkül mondhatjuk ezt — igen sokat áldoztunk, ang léven hét meyen melékletet nem adtunk volna, egy fontosabb alkalmakkor rend-kivüli kadásokat is, csakhogy olvasóinknak ki-merítő és gyors tudósításokkal kedveskeduessunk. A nyomdavittoztatással lapunk is némü változá-son megy át, egy: job és nagyobb papírra nyom-atatik, mi tartalmát is novel és többé nem vá-gatják föl, mert ez ellen — különösen vidéki elő-fizetőik közül — sokan panaszkodtak, tetszété-seket okozva az expédálásal, melyek nekik is, nekünk is igen kellemetlenek s ezen felül a papír-t is kisebbé teszi. Szóval: a változások, melyek lapunk átmeny, csak előfizetőink javára szol-gálnak, kik, remeljük ezután sem vonják meg tőlünk pártfogásukat, sőt azt még határozottabbá teszik, terjesztvén körükben lapunkat, melynek egyedüli célja: Pécs s. kir. város és Baranya-varmegye érdekeinek önzetlen szolgálatá.

A megéys püspök: Dr. Dulánzsky Nándor öcejára kedden este Walter Antal oldakanonok kíséretében Bécsen át Karisbadba utazott a furdó-idényre, honnan hosszabb külföldi körútra megy.

Kanonoki beiktatás. Dr. S z e r e d y József valóságos kanonoknak és dr. H o r v á t h László s O t r o k o c z y Lajos címzetes kanonokoknak ünnepléses beiktatása kedden d. e. 9 órakor történt a lyceum-templomban. Az új kanonokok esküjét (a pápának, püspöknek és káptalanak) — a megéys püspök és nagyrépost tavollétében — dr. F e s z t l Károly kanonok kezébe tették le; a beiktató beszédet — mi közben a kinevezési okmányok fölolvastattak — classikus latin-szággal, ének szonoki előadásban T r o l l F e r e n c pápai praefatus mondotta. A kanonoki székeken dr. Szredy József és Otrókoczy Lajos balról foglaltak ülést, dr. H o r v á t h László pedig jobbról. A szertartás 10 óraig tartott és számos nézője volt.

Hymen. C s á k y Zsigmond püspök-szen-erszétü kantarintót leányat; Gizellát június 27-ikén vezette oltárhoz Grosch Samu — D e h Arma postafelügyelő, néfőn d. u. vezette oltárhoz Hippan Nelli k. a. t. Az esketési szertartást dr. K e z b á n y a József végezte. — D r o t t e r Boldizsár iparos szerdán d. u. 9 órakor vezette oltárhoz N a g y G a d ó József tekintélyes budai külvárosi polgár, városi bizottsági tag leányát: A n n a k. a. t. Tanuk voltak: A d i d i n-

ger János polgármester és Littera Ferenc bányafelügyelő. Az esketési szertartást fényes lakoma fejezte be. — Hirt Antal dunagőzhajózási társasági tiszt Szentesen eljegyezte u. o. K a s s Mariska kasszonyt.

Esküvő. H a k s c h Lajos, a „Pécsi Hirlap” felelős szerkesztője. esküvője reggel 7 órakor véget ért. A Ferenciek templomában Mezey Olga k. a. — A mily zajlatlanul, csendben folyt le egybekelési ünnepélyök, olyan legyen boldogságunk, mely, hogy egész életünkön át zavartalanul tartson, szívünkben kívánjuk.

A pécsi atletikai club másora július és augusztus havára. 1. Vívás: napokint reggel 6—7-ig, délután 5—7-ig. 2. Training a versenyre: napokint reggel 7—8-ig, délután 7—8-ig. A versenyre nem készülő clubtagok úgy a vívásban, mint egyéb gyakorlatok tekintés szerint résztvehetnek.

Hirlaplodalom. Kiss József ügyvéd, a „Pécsi Figyelő” eddigi felelős szerkesztője a f. hó 1. évi „lapvezér” címet vette föl és a lap felelős szerkesztője Várady Ferenc, a „P. F.” eddigi főmunkatársa lett.

Kiallítás specialitás. Mint olvasóink tudni fogják, Egry Dezsdő ur, a kiállítás háziapostályi elnöke, saját tulajdonát képező kalotaszegi őr szobát fog kiállítani. Az őr szoba berendezése Lederer Manó, helybeli jónévi kárpitonszál készítő, ki azt kiváló csinnal igyekszik elkészíteni. Alkalmunk volt a butort meg szemlélni és elmondhatjuk, hogy méltó díszet képezi egy őr szobának, sőt, hogy igazságos ítélet mondjunk: szebb az bármely egyéb butor-műnél. A butorzat állványa renaissance stílusban van tartva, rajta az eredeti kalotaszegi himnuszok festői szövege. A kárpitos munka pedig Lederer kiváló ügyességét, jó ízlését és eredeti fölfogását dicséri. Úgy hisszük, nem csalódnunk, hogy a szoba a közönségnek is rendkívül tetszeni fog, s az Egry úrnak annál nagyobb öröme szolgálhat, mert e szoba bemutatása által a kalotaszegi néppárnak valóban hasznos szolgálatot tesz.

Dalestély. A „Pécsi Dalárda” szombaton, f. hó 7-én a díszesen berendezett Scholz-féle sörözőhelyiségben táncal összekötött alapszabályszerű dalestélyt tart. Műsor: 1. „Honfida” férfiak, zenekessellettel Zimay László. 2. „Éji varázs”, férfiak Storch A. 3. „Bihmes”, férfiak Gaál Ferenc. 4. „Tavaszi ábránd”, férfiak Wöler I. 5. „Nepudok”, férfiak Hoffer Károly. 6. „A balaton taván”, férfiak zenekessellettel H. Fairban F. — Az alapszab. dalestélyen csak egyesületi tagok vehetnek részt. Miért is azok, kik az esemény részt kívánják venni, fölkeretnek, mérszerint fölvetel végett a dalestély nagyjai a választmánytól jelentkezni sziveskedjenek. Az egyesület pártoló tagjai fölkeretnek, hogy a tagsági díj fizetése alkalmával kapott „bemeneti jegy”-et magukkal hozni sziveskedjenek, mely kívánatra előmutatandó. Az esemény alatt a Frigyes fong. nevet viselő 52. sz. gyalogezred zenekara játszik. Kezdeté esti 8 órakor.

Új gőzfürdő. Lapunk egyik márciusi számában említtettük, hogy Pinter József fűtőanyagkereskedő egy új gőzfürdő építést vette tervebe. Közleményük nem volt aplanatlan, a gőzfürdő már nagyban készült Pinter új gőzfürdője mellett teikén és mint a tervekben kilátászik, rendkívül csinnal és díszes lesz berendezése, a mi városunknak igazán díszére fog válni. A fürdő igen egyszerű beosztással hideg és meleg nagy medenczetürodököt, gőz-, zuhany és kádfürdők fog tartalmazni, borély és fodrászteremmel. Szóval: a mai kor igényeinek megfelelőleg a közönség kényelmének teljes kielégítést célozza. Mint halljuk a fürdő ez évi október haván nyíra elkészül, hogy egy része, t. i. a teni fürdő a közönség használatának átadható lesz. Midőn Pinter urak eme, a város emelésére irányuló intézkedéseiről örömmel vesznak tudomást, úgy hisszük, a nagyközönség véleményét tommalcoljuk.

A pécsi atletikai club tettyei helyiségében szorgalmasan kepezik és idomítják magokat az atletak az oszi versenyre. Az idomítás fő sulypontja a vívás, melyben már iszony szép eredményekre jogosít következtetni azon buzgalom és odaadás, melylyel Bende Gyula vívótan tanítványait naponta oktatja. Az oszi verseny leánytorna a vívasi verseny lesz; ez nant maris oly érdeklődést sikerült a clubnak felebrésztetni, hogy a vidéki egyetek részéről, sőt a lóvárosi sport clubokból is történnek nevezések.

Az igazságot dijak, melyek különösen a versenyre kitűzve vannak, kétszeresek az érdeklődést különösen azért, mert az első és legszebb díj, a pécsi hőlgyek díja, a verseny-nemre tüzetett ki. A verseny érdekességét és jó eredményét egy oszaker vezetése és rendezése mellett, minő Benedek tanár — bizon várható. Hozza azt a pécsi amateur ifaltság Pécsvárosának azt a tartózkodásdíj, hogy a hőlgyek díjat idegen kezek által elvinni ne engedje.

Ikoszavzeiki ülés lesz ma, szombat d. u. 3 órakor, melynek tárgyat lesznek: a vízvárszalatok eredményének bejelentése, a beiratsai idő megállapítása, 1887-ik évi gondnoki számadás és egyéb folyó ügyek.

Jóteky hagyomány. A közelből elhunyt M a y r Naudor a Rudofinium árvalának és a városi szegényháznak: 10—500 fírt hagyományozott.

Szintársulatunk tagjai kedd helyett csütörtök este hagytak el városunkat, a beállt hős idő miatt megváltoztatva utazási programukat és meg néhány előadást tartva, mindenkor szépen telt haz előtt. A szintársulat megelégedetten hagyta el városunkat; az egész időny alatt elegendő pártolásban részesültek úgy, hogy az idei pecsi sason az igazgatóra neve igen jó-nak mondató. De meg is érdemelte úgy az igazgató, mint a szintársulat a pártolást, mely a kiváló erőkként nem dicséltethető is, de — megállta a helyét ember-ül. Reméljük, hogy Somogyi esztendőre még jobb társulattal köszönt be hozánk. Addigra talán a szünnyű bizottság is fölébredt a magától!

Új jogtudor. Grün Gyula ügyvédjelölt, Grün Ignac bornyágereskedő és regale-bérlő fia Budapestn jogtudorá avatották.

Lapunk mai számához helybeli előfizetők részére a „Kereskedelmi és Ipari Értesítő” 3-ik számat adjuk. Ez új lap feladata: a kereskedelmi és ipari csekek előmozdítása s magyar és német nyelven Ujváry Bela soproni főreáliskolai tanár szerkeszt. Minden számat 30,000 példányban adják ki s így ez a legterjedtebb hazai lap. Ajánljuk ez életr. való vállalatot olvasóink figyelmébe.

Utalgaz kimutatás. Kötői népnépvezgszámolásában az adakozók köze beiktatandók meg: Mendl Matild 1 db. aranytal, Cseh-S a u s a Mari 20 fírtal, Cs e h-K ö v e r A n n a 5 fírtal és K a r d o s Kaima 100 fírtal, mely adományok közül azért nem tüntettük ki, mert a Tetyen veteten be, a tetyei jövedelem általános címe alá foglaltattak és számoltattak el a pénzkészlet bizottság által.

Tanitói pályazatok. A k i s-d o r o g h i (tolna megyei) masodtanitói állásra — ismeretlen — pályázat nyitottak. Elfogalható az állás szeptember hó első napjaiban. — A m o h a c s i r. k. elemi népközségek egy segédtanitói állásra (fizetés 400 ft és 100 ft lakbér) pályázat birtettük, kívántak a kanton teendőkben és a norvat nyelven való jártasság. A folyamodványok folyó hó 22-ig adatk be.

Betoreske a vidéken. Csütörtökön virradóra Komáromy Tivadar hídi plebános lakásának első szobájába az utcai kerten át betörték s az összes ezüst evő eszszözöket, ezüst gyertyatartókat, úgy szűn a lebernemüket is ellopták. A tetteseknek nyomuk veszett. Előtte való nap éjjele pedig Benyovszky Elemer szentlőrinc megyei uti bíróságnal törték be s a zárt baromfiotól elvitték 12 tyukot, 1 kakast, 32 récet.

A vízvezeteki tervezetek beadásának határideje július 1-vel lejárván, eddig két új pályázó jelentkezett és ezek: K u n t h károly poszónyi és Zeilern Mátyás budapesti vállalkozók, aki a harmadik, jobban monvva első pályázónak: Schwartzbáronok erős versenyt fognak okozni, tervezetek tárgyalása céljából a vízvezeteki bizottság legközelebb összehívatik.

Figyelemztetjük t. olvasóinkat a mai számunkban megjelent Fairbank's hirdetésre.

A zirci rend pécsi főgyimnaziumának jelentése az idén 100 odira terjed, melyből 60 a voinpák világyeiti ismeretlesere — rendszeres nyelvtan tárgyalás szerint — fordítattak. Ez értekezésen kívül a fizet tartalmazza az igazgatói jelentést (érdekes statisztikai táblázatokkal) az intézet ez évi történetét és hasznos tájékoztatást a szülők és gyámok részére. A tanulók száma volt az év elején 412, év végén 386. Ezek közül pécsi 127, baranyamegyei 82, más megyébeli 166, horvát-szlóvon 8. A tanúrok száma 16; ezek közül 10 rendtag, 6 világi.

Személy változás a helybeli illetékkiszabási hivatalnal. M a r a z Agoston kir. pénzügytitkár, az illetékkiszabási hivatalnak eddigi főnöke a p. ú. ministerium rendelete folytán a pécsi pü. igazgatóságához osztatott be szolgálatfételre, helyébe egyidejűleg Federer Ferenc pü. titkár, ki eddig a pü. igazgatóságnál volt alkalmazva — nevezették ki az illetékkiszabási hivatal főnökévé. Reméljük, hogy a tisztviselő körökben — tapintatos modoránál és szép képzettségénél fogva jó hírnévnek örvendő új főnök, a közönség részéről már eddig is táplált várakozásnak teljes mérvben fog megfelelni.

A pécsi főreáliskola ez évi érteztője, szokott kiválóság mellett a bevezető illusztrált értekezés műtörténeti érdekessége, a felszerelés dús szaporodása, az ifjúság magas létszáma és a szép tanulmányi eredmény, nem különben csinos, tetszetsé, mondhatni díszes külső által emelkedik ki a többi nason intézetek sorából. „A pécsi restaurált székesegyház külseje” című bevezető jeles értekezés Dr. G e r e c z e Péter főreáliskolai tanár írta. Úgy történeti, mint műépítész szempontból kiváló érdekességgel tárgyalja a székesegyház keletkezését és időközi fejlődését a legregró időkől napjainkig. Az értekezés legérdekesebb részét azok, melyekben szerző a restaurált székesegyház külsejét úgy egészben, mint egyes, műépítészetileg kimagasló részleteiben 7 igen szép fénykép illetőleg metszet által is illusztrálja az olvasó előtt. A könyv és szertárak szaporodása arra mutatnak, hogy az intézet vezetéseben a tudomány fejlődése és az oktatás folyton öregbeid követelményei egy pillanatra sem tevesztetnek szem elől. Az ifjúság ez évi létszáma: 316; a muvtévi: 278; e szerint 36 főnyi a szaporodás. Tené a pécsi főreáliskola a mint szervezetében elősorgú, létszámát tekintve az ország második e nemű tanintézete.

A himnóirtás Dr. Cz i r e r E, városi orvos kerületében vasárnap veszi kezdetét; S c h w a r t z József dr. kerületében az oltás később fogantatiták; október közepéig az oltás a város egész területén be fog fejeztetni.

A phyloxera-bizottság f. hó 4-ik-én tartott ülésében ovasztatott a belügyminister leirata, melyben tudatja, hogy a városi közigyűlés által elfogadott phyloxera-szabályrendeletet nem hagyja jóvá, illetékeségi és jogi összehúzóeszközök tartva. Ennek értelmében a szabályrendelet egyes pontjai mondatitottan határozatnak s a belügyministerhez magyarazó és fölvidagostó fölterjesztés intézetük, úgy szinten a földművelési minister figyelmébe is tof fog rvaatni a szabályrendeletet. — A phyloxera congressuson mely augusztus 15-ikén fog megtartatni, a bizottságok L e c h n e r Gyula elnök, Skoff Ferenc és Horvath Antal fogják képviselni.

Halalozás. Fázekas Sándor baranya-sellyei bérlet nagy gyász érte: fia, ifju Fázekas Sándor volt huszár hadapród-növendék meghalt éite virágban, tudóvesében. A gyász szertartást Boenay Sándor sellyei ref. lelkes végezte. Nyugodjék békében. — Özevy N o t t e r Antalné, születet K u n d l Franciska, meghalt hosszú szenvedés után penteken. Temetése nagy részvétel mellett vasárnap ment vége. — Özevy dr. U r a y Janosné, született H ö b l i n g Makrinn, Uray Antal esperes plebános édes anyja meghalt 1-on; 82-ik évében. — Eger Almayné született K o s z t r e d i c s Agnes, Eger Zsigmond szent-ferenc-rendű aldozár és peest nationök édesanyja meghalt 70-ik évében Nagykánizán. Aidas emlekeztükön.

Az új helypénzeszedési tarifa jóváhagyása eddig nem érkezett el, az i. é. július 1-ével nem lehetett életbe léptetni s ezért a régi haszonbérleti szerződés a jelenlegi bérlokkal a közgyűlés utastása szerint 1/4 évre meghosszabbított, meg pedig igen kedvező eredményre a város pentzárta, mert a haszonbérlokk erre az 1/4 évre 1000 fírtal többet tartoznak fizetni az eddigi bérnel.

— Becs közeli gyógyhelye. Salzerbad-Kleinzell, Hainfeld mellett Aiso-Ausztriában (Kis Carlsbad), mely a Hainfeld vasutállomástól (St. Pöten-Leobenra) vonal) egy órányi távolságon van és gyonnyur lenyvesek közt fekszik, oly asványvizforásokkal bír, melyeknek hatása olyan mint a karlsbadi, maribadi franszbadi, kissinger, merгентenei, hamburgi stb. Üszö-, meleg- viz- és kádrudókkal van ellátva és olcsósága nant is mindenknek ajánlható. Bövebb felvilágosítással és prospektusokkal szivesen szolgál a turókezelőség: Wáuring, Becs mellett, Zimmermangasse 10.

Véglegesített tanár. Dr. Szemák Antal pécsi állami főreáliskola rendes tanár a közoktatási miniszter ez állásban végleg megerősítette.

Az ügyvédi kamarából. K u a r Albert bonyhádi ügyvéd törvényszéki vádhatározat folytán az ügyvédség gyakorlatától fölfüggesztetvén, irodája részére gondnokul Dr. M o l d o v á n y i István bonyhádi ügyvéd rendelgetett ki.

Kinttétént iparos. Péterfay Bördög Lajos pécsi kecsigáros ipari haladás és versenyképességért az országos iparegyesület által az egyesületi ezüstéremmel lett kitüntetve. Helyen éremmel Pécsről eddigelő még csak Zsolnai Vilmos, Jánosi Engel Adolf és fiai és Haberényi Pál tüntetettek ki.

Egyházi vizsga. A f. évi prosynodalis vizsgálat határideje augusztus 28. és 29-ik napjaira tűzettek ki.

Nyugdíjazás. A Mohácsi bíróság íktatója: N á r a y József, magas korára való tekintetből saját kérelmére nyugdíjaztatott.

Ha te úgy, én is úgy. Daróczy Zsigmond paksi közgyűlés, a „Magyar Szövetség” szerkesztője ellen Hagymássy Károly közigazgató följelentésére vizsgálat rendelgetett el, mire Daróczy viszont Hagymássy ellen tett följelentést a kir. ügyészséghez. Így aztán sokra vihettek.

Óltár-építés. A paksi r. k. templom főoltára egy paksi jámbor polgárcsalád bőkezűsége folytán újja alakítottat. A remek műv. óltár 1200 frtba került.

Az egyházmegegyéből. N y á r á d y Eleuther káplán Vásáros-Dombórol Tamásba, P i n t é r Károly Gyula-Jováncsáról Vásáros-Dombóra, Varga Manó Somberekrol Mohácsra, Reisz Antal új misés Somberekre, A n d r i n Gergely káplán Podgajciról K.-Szőlőse, J ó z s e f József új misés Podgajcira, K l e i n József káplán Csáikórol Paksra, K o z á r y Gyula Himesházárol Csizkóra, K o p á r y Gyula Szászvárról Himesházára, G a d ó Sándor új misés Szászvárra.

Kovács József káplán Szébenyből Mária-Kéméndra, H o r v á t h Mihály új misés Szébenybe, E r d é l y i Károly új misés Abaligetire küldetett.

Julialis. Az első pécsi veterán és betegsegélyező egyesület júliusa, mely f. hó 1-ére hirdettetett, a kedvezőtlen idő miatt azonban ekkor elmaradt, holnap vasárnap, 8-ikán taratják meg a Tetyén. Az ünnepély megtartása taracklővések által adatik közüdmásra. A már multkor váltott jegyek érvényesek.

Megüresedett parochia. A mucsiai ev. lelkész: K i r c h n e r Elek, a győri ev. gyülekezet organista-kántortanítójává választatván meg, az így üresedésbe jött állás július hóban fog betöltetni.

A pécsi izr. hitközség titkárára Weisz Gábor ceglédi tanító és hitközségi jegyző választott meg.

A győni kir. járásbírószághoz kiegészítő bíról az egyszersmind helyettes hivatalfőnökül Biróy Béla szegszárdi kir. aljár-bíró küldetett ki.

„Eltapostott virág” című regény küldetett be a közelmúlt napokban szerkesztőségünkhez. Szerzője J e s z e n s z k y Ignác ág. ev. lelkész Nagyikindán. E mű, melyet a hazai sajtó igen szép elismeréssel fogadott s három hónap alatt már második kiadást ért, egy boldogtalan lénynek szenvedéseit, csalódásait írja le vonzó előadással. Jeles elbeszélések egyike G o z s d u Elek így nyilatkozott felőle: „Az „Eltapostott virág” c. regény nagy megfigyelő tehetőséggel, mélyen érző szívvel tanusodik s megvallom, nem egy lapja szerzett nekem igaz élevezetést”. E kritikát mi is elfogadjuk s hozzá tesszük még, hogy igazi tőgyökerez szíza magyarsággal van e mű megírva s igen díszesen kálálva, miért is csak kötelességet velünk teljesíteni, ha e regényt az olvasó közönség figyelmébe ajánljuk. Megrendelhető 1 frt 50 krért szerzőnél és Péssett Domján J. könyvkereskedőnél.

A magyar leszámítoló és pénzalto-bank barcsi raktárának kimutatása.

Készlet június 15. 74280 mm. 561 500 frt biztosítással.
Beraktárás „30-ig 22768 mm. 159560 frt biztosítással.
96398 mm. 710050 frt biztosítással.
Kiráktárás „ 16320 mm. 1168 0 frt biztosítással.
Készlet „ 80678 mm. 59475 frt biztosítással.
Részletve: 41996 mm. buza, 8692 mm. rozsa, 2006 mm. arpa. 4288 mm. zab, 26307 mm. tengeri, 461 mm. repce, 0.1 mm. gubacs, 257 mm. különféle, összesen s 678
Barestelep, 1388. június 30-án

Barcsi serteshizlalo részvény-társaság heti tudósítása.

Hizlalásban lévő állomány 7949 drb. - Ebből leölésre érett - drb.
Takarmányárak Tengeri dara 7 frt - kr. Arpa dara 6 frt 55 kr. - Tengeri 6 frt 30 kr. - Arpa 5 frt 55 kr.

<p>A radaini savanyúforras az egyetlen ásványvíz a világon, melynek igen jelentékeny és hólgyabjaköbökben különös jó hatása. Gazlag szénasavas és nátrion tartalma különösen ajánlja a vizet még gyomorhójakban, a ranyér, hurutok, nyakakcsodások és sápkor ellen. Radaini vasfürdőt: verszegényseg, női betegségek, magtalan-ság ellen</p>	<p>Radaini vasfürdőt: verszegényseg, női betegségek, magtalan-ság ellen</p>	<p>Radaini vasfürdőt: verszegényseg, női betegségek, magtalan-ság ellen</p>	<p>Radaini vasfürdőt: verszegényseg, női betegségek, magtalan-ság ellen</p>	<p>Radaini vasfürdőt: verszegényseg, női betegségek, magtalan-ság ellen</p>	<p>Radaini vasfürdőt: verszegényseg, női betegségek, magtalan-ság ellen</p>

Dr. Garrod, Radaini, Biswanger és mások kíméletlen ki-
mutatják, hogy a szénasavas Radaini víz
legnagyobb előnye van leggyorsab-
an orvosoknál, a többi a radaini víz sikertel-
lenné.

Prospectusokat ingyen és bérmentve küld a Radaini savanyúforras felelőségek Sztrában.
Kapható e víz minden solid savanyúvíz kereskedésben és vendéglóban.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:
FEILER MIHÁLY.

Hirdetések.

Egész selyem nyomtatott foulard szövete-
ket 1 frt 20 król a frt 20 krig méterenként
szállít kész ruhákban és darabokban vámmentesen
HENNEBERG G. (cs. és kir. udvari szállító) gyára
Zürichben Mintak postafordultával Levelek 10
krba kerülnek.

Budapestre rándulók figyelmébe.
ATELIER PARISIEN
Budapest, Haris-bazar.
Ezennel bátorokodom fényképezeti műter-
memnek megnyitását szives tudomására hozni
és iparkodni fogok minden igényeit teljes meg-
elégedésére kielégíteni.
Tisztelettel
H a l á c s y.

Kárpitos- és diszitő-üzlet

P É C S E T T
Fő-utca, Blauhorn-jéle ház
A n. é. közönség figyelmébe ajánlom
gazdagon felszerelt üzletemet, melyben rak-
tárban tartok legújabb divat szerint garni-
turákat, ottomanok, divánok és kana-
peket, valamint a hozzá tartozó különféle
butorokelmekek.
Készíték legújabb rendszerű ruganyos
ma tracokat, függönyöket és minden szak-
mába vágó cakkot a legfinomabból és a
lehető olese és izléses kivitelig.
Munkáimat a b.-csabai és szegedi
kiállít tason éremmel tüntettek ki.
Lederer Manó
kárpitos és diszitő

2218 Valódi
gummi- és hálhólyag árak,
Egy jó házból való
12 - 14 éves fiu
párisi szívaeskák
tanonczul
felvétetik
Grünbaum Albertnél
a lyc. nyomdába
Király-utca 15., Hatgya-épület.

2263. sz. k. i. 1888.

2331

Pályázati hirdetmény.

Baranyavár, Monostor, Ivandarda és Bengo községek szövet-
kezetéből álló 1250 frt készpénz fizetéssel, az iroda fűtésére a házhoz szá-
lítósdó 4 8l kemény tűzifa, illetve annak a helyi árákhoz mint megváltási
összege, természetbeni lakás s a hozzátartozó kert haszonélvezetével, vala-
mint a körjegyző magán fa szükségletének a községek által való meghor-
dás kötelezettségével javadalmazott, lemondás folytán üresedésbe jött

baranyavári körjegyzői állá-mak

folyó évi július hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor Baranyaváron a kör-
jegyzői irodában megtartandó választás utján leendő betöltésére ezennel
pályázat nyitattik.

Felhivatnak emnélfogva pályázók, hogy az 1883. évi I. t. c. 6.
§-ában előirt okmányokkal, úgy a magyar nyelven felít a német és so-
kacz nyelv tudását is tanusító hatóságilag láttamozott bizonylattal felszerelt
kérvényeiket f. évi július hó 12-ig bezárólag alólírottánál nyujtsák be, mert
később érkezettek figyelembe nem vétnek.

Pályázók tájékozáásul még megjegyeztetik, hogy a betöltendő kör-
jegyzőségnél egy, évi 400 frt készpénz fizetéssel javadalmazott jegyző-
segédi állás is van rendszeresítve.

Dárda, 1888. június hó 21.

SEY KÁROLY, főszolgabíró.

VERA-FORRAS
Veghiesen, Zolyomgyeben.
Magyarország kitünő új savanyúvíze
kapható
BRÁZAY KÁLMÁN
nagykereskedőnél és toraktatósnál
Budapesten, IV. Múzeum-körút 25. sz. és a
forráskezelősnél.
Vasut-, posta- s távdró-állomás Veghies-
Szalatna (Zolyom).
A végleges „VERA-forras” vizet Dr. Lengyel
Béla egyetemi r. tanár és az asva. víz-veg. elmoz-
mozó igazgatója elemezte és szénasavas alkali-
savanyúvíznek találta, a mely tisztasága
és nagy mennyiségű szénasavas nátrium, szénas-
vas és szénasavas-mész tartalma által a leg-
tekintélyesebb orvosok véleménye szerint gyom-
bajknál, túlságos gyomorsav, gyomoréges, gyom-
oréges, idült gyomortakár, idült hórg- és pege-
hurtnál, verszegényseg (sápkor) és ebből erde-
degenségnél, gyorvlyak, hólyagnurut, húgyhó-
mek és húgyúti stb. bajoknál igen egyenesen hasz-
nálnak, valamint idült vizeknek is egyedül, borral
vagy cognakkal stb. keverve kitünően megieteli,
a bott nem festi.
A modern elvek szerint berendezett forrás-
közvetlenül a trachyt-zsákittól fakad és igen ho-
vívó, szerves anyagtól és talajviztől egészen
ment, s a környék lakósi emberemlékezet óta
mint a leghatározottabb gyógyvizet és udto italt
évezik.
A töltötés nem mint más ilyen forrásnál
vagy savanyúvíz-kutnál savatnyuzás, hanem köz-
vetlen az erős folyású által történik. Az üvegek
a Siemens féle garabó vanok, a lehető legújban
vanak dugaszolva és töltög tozok a leggondosab-
ban.
2.96
Árak Budapestre: Egy litr üveggel 19 kr.
Felt „ „ „ 14 „ Csoma-
Egy „ „ 17 „ görd-
Felt „ „ 12 „ nékül.
Veghiesen:

HELD GUSZTÁVkárpitós és díszítő üzlete
(Pécsett, Mária és Megye utcák sarkán.)

Ajánlja dús választékú

kész kárpitozott butorait. Legdivatosabb
szoba berendezések,

— ottomanok, —

— legújabb párizsi

háló-divanok

továbbá

XV. Lajos korabeli kárpitdíszítések, legegységesebb butorszövetek, függönyök rojtjal, szőnyegek gyári áron számítatnak. — Együttal ajánlom mindenféle butor-, díszítő és bármily stílus szoba-kárpitozás kivételére a leggyorsabbul a legbiztosabbul a lehető legújanyosabb áru.

2192 **HELD GUSZTÁV.**2625. sz.
k. i. 1888.**Pályázati hirdetmény.**Baranyavármegye baranyavári járásába kebeleztet **Herczeg-Szöllős, Karancs, Keő és Albertfalu** községek szövetkezetéből álló, — elhalálózás folytán tisedésbe jött**herczegszöllősi körjegyzői állásnak**folyó évi július hó 21. napján d. e. 9 órakor **Herczegszöllősen** a körjegyzői irodában megtartandó választás utján leendő betöltésére enzenl pályázat nyitattik.

A javadalmazás következő:

- 1.) Évi készpénz fizetés **1200** frt.
- 2.) Természetbeni lakás, a hozzátartozó kert és **4 1/2 hold föld** haszonélvezet.
- 3.) Az iroda fűtésére, a községek által beszerzendő és házhoz szállítandó 4 öl kemény tűzifa, illetve annak a helyi árakhoz mért megváltási összege.
- 4.) Irodai átalány fejében **60** frt.

Felhívtnak emnélfogva a pályázók, hogy az 1888. évi I. t. cz. 6. §-ában előirt okmányokkal, ugy a hivatalos magyar nyelven felül a német és szerb nyelv tudását is tanúsító közhatóságilag láttamozott bizonylattal felszerelt kérvényeiket folyó évi július hó 20-ig bezárólag, alólírott nál nyújták be, mert később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Dárda, 1888. június hó 29-én.

SEH KÁROLY, főszolgabíró.**Árverési hirdetmény.**Nagyharsány község előjárói részéről közhírré tétetik, hogy **Nagyharsány község** tulajdonát képező következő jogok és ingatlanok: u. m.

1. Nagyharsány községben gyakorlandó bor-, sör- és palinka italméresi (regál) jog, nagyvendéglő helyiséggel és melléképítményekkel.
2. Nagyharsány községben évenként megtartani szokott 4 országos vásárban gyakorolható italméresi jog.
3. Ugyan ezen országos vásároknak gyakorolható helypénzesedési jog.
4. 3 mézskemence, köfőjtési joggal.
5. Az ugynevezett „hegyfari” nagyobb és kisebb kőbányában gyakorlandó köfőjtési jog.

1889. évi január 1-től számítandó 3 egyman következő evre
Nagyharsány községben 1888. év július hó 15-én d. u. 4 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonélvébe fognak adatni.

Az árverési feltételek a nagyharsányi körjegyzői irodában betekinthetők.

Nagyharsányban, 1888. évi június 29-én.

Kiss Nep. János,
körjegyzőHarsányi Ferencz,
bíró**FEHER MIKLÓS**a m. kir. államvasutak gépgyára vezér-ügynöke, Budapest, álló-ut 25. szám.
„Koztelek.”Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, hazai sajátos viszonyoknak legjobban megfelelő és munkaképesség tekintetben föltűnő hatatlan **6, 8, és 10 loerejű 1-csombilokot és 48" 54" és 60" széles vaskereku gözcseplőgépeket** kiváló fontosságú sz. b. szerkezeti újításokkal; továbbá **2, 2 1/2, 3 és 4 loerejű tocomboljait hozzájuk tartozó páncezlészes cseplőgépeket.**

valamint mindenemü jargányos cseplőgépeket, eredeti Mayer-triuroket, B. ker-rostákat, fukaszalókat, Holling-worth-szenagrélyeket, a könyves kezelhető és pontos működésű „Favorita” gabona-aratógépeket és minden egyéb legjobbaknak bizonyult és szolid szerkezeti megerősítési gépeket a legújanyosabb árak mellett.

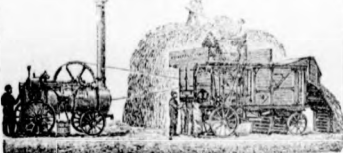
Arjgyezek ingyen és bérmentve.

HOFHERR és SCHRANTZ

Budapest

V. váci-körút 76-ik szám

az osztrák-magyar államvaspálya közelében)

Ajánlják nagy választékban raktárukban levő

4, 6 és 8 loerejű**gőzmozdonyokat**és **gőzcseplőgépeket**

(verőleves / búszer) és

2, 2 1/2, 3 és 4 loerejű legújabb**szabad. gőzcseplőkeszleteket**

szab. páncezlészes dobbal,

továbbá szalmakaszalókat, tisztító rost-

takat, triuroket, közti és

jargány-cseplőgépeket

és a legjobbaknak elismerés

„Favorita”-aratógépeket,

fukaszaló-gépeket, Hollingsworth-fele szenagrély-

töket, ekeket és minden egyéb gazd. gépeket

juttanyos árak mellett.
Képes Arjgyezek ingyen és bérmentve 2308**Máriacelli gyomorcsöppek.**

Kütnő hatású szer a gyomor minden betegségében.

Vedjegy.

Föltűnőhatatlan étvágyhiány, gyomorégőség, rossz illatú telekzet, teltrüvadás, savanyu felbővenés, kolika, gyomorhurut, gyomorfájdalom, homok- és drakepőzök, telsgas nyálkakepőzök, sérgység, undor és hányás, főájás (ha a gyomortól ered), gyomorfájdalom, székszorulás, a gyomornak étellekkel és italokkal való túlterhelése, gúliszék, lép-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy itvegese ára használati utasítással együtt 35 kr., kettős paklet 60 kr.

Központi szétállítás Brady Károly gyógyszerész által Kremserben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokak hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleül minden üvegen piros, a fenti vedjeggyel ellátott borítékba kell engedélyezve lennie és a minden üvegen mellette használati utasításon meg kell jegyezve lennie, hogy az Kremserben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Valódi minőségben kapható Pécssett ifj. Erretz János, Gőbl Kálmán, az Irgalmasrendiek Sipőcz István, Zsigá László gyógyszerárban. — Barcsón Kohut Sándor gyógyszerárban. — Mohácsón Lusaer Viktor. — B. Magocs Szép Géza — Pecsvarádon Ivorsky Béla — Siklósón Rónay Ede és Petrasch. — Sásdon Keller János. — Szegvarón Salamon Gyula és Visy Sándor. — Szászváron Balta László. — Villányon Csatóh Gyula — Vaiszlón Horváth Ignác gyógyszerárban.

IPAROSNAK. KERESKEDŐNEK FONTOS!A kiállítás egész tartamára
a kiállítási terület kerítésére
olajfestékekkel festendő**hirdetmények**

előnyös áron vételek 10l

Pécsett, János-utca 8. sz. a.,

folyó évi július hó 15-ikéig.

A LEGJOBB s LEGOLCSÓBB REKLAM!

BIZTOS EREDMÉNY!

A legfeljebb hirdetés

KÖNYVNYOMDA-ÁTVÉTEL.

Tisztelettel tudatom a nagy közönséggel, hogy

a lyceumi nyomda bérletét

folyó évi július hó 1-ével átvetem, hogy a nyomdával kapcsolatban **könyv-kötő-műhelyt** rendezek be s egyuttal **nyomtatványtáramat** teljesen ujonnan és minden kívánalmat kielégítőleg szerelem föl.

Minden e szakba vágó megrendelések **szabatos, gyors és lehető jutányos** kiviteléért kezéskedve, a nagy közönség szives pártfogását kérem

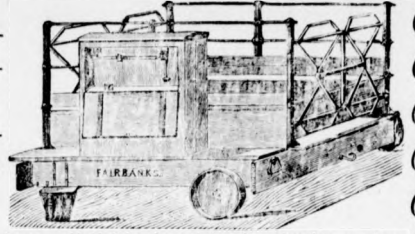
tisztelettel

FEILER MIHÁLY.

2338

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

Az egész világon a legtokéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks mérlegek százados rendszerek rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva. Tartóság, pontosság és könnyű kezelésüknel fogva az összes világméretű kiállításokon első díjat nyert legkínálóbb mérlegek. A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérlegek aráinál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutra való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szerkezet és zsák-mérlegeink; valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr. magyar Fairbanks-társaság mérleg- és göpgyára John Block vezérigazgató.

Budapest, Andrassy-út 23.

Arjegyzekekkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. 2123

Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

22-9

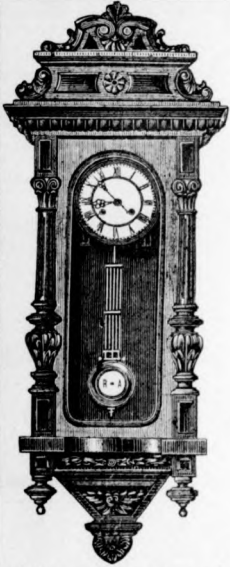
! Legnagyobb választék !

Arany, ezüst zsebórák, inga, salon, ébresztő és könyhaórák legjobb szerkezettel és igen csinos legújabb divatu kiállításban gyári áron kaphatók

5 évi írásbeli jó tállalás mellett

SCHÖNWALD IMRE

óras és ókeszerésznél.

Főüzlet:

Pécs, király-(fő) utca
a „Hattyú”-épületben.

Műhely:

Pécs, király-(fő) utca
Mestris-féle ház 33 sz.

Mindennemű órajavítások bármilyen rossz karban levők saját műhelyemben legolcsóbban és legpontosabban eszközöztetnek.

Ékszer, arany és ezüsttárgyak átalakítása és javítások legcsin.

szabban és igen olcsón készítetnek. — **Ujdon-ágok** dús választékban, drágakő, arany-, ezüst-árak és zsebórákban.

Együttes árverési hirdményi kivonat.

A siklósi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közzhírre teszi, hogy Szivér István, Balog István és Mikola János vejenajatonak ifj. Bene David, ifj. Bene József és özv. ifj. Bene Jozsefne vejenajata s szuevedő elleni 63 frt és 45 kr. tőkekövetelés és parolcsi iranti vegehajtási ügyében az árverést a siklósi kir. járásbírósg területén levo Matty községben fekvő, a mattyi 27 sz. tjb-n levetti 27 sz ház és belsőségre 110 frt, 2/4 kültelekre 1704 frt ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok a 1888. évi Julius hó 24-ik napjának d. e. 10 órakor Matty község hazánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási aron aul is eladotni fog.

Árverezni szándékozó tartoznak az ingatlan becsárának 10 szazalékát vagyis 12 frt 170 frt. 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX t. c. 11 §-ban jelzett ártólyammal számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszre i rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni vagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a baaotpénznek a bíróságnál, előleges elhelyezéséről kiállított szabályszeru elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Siklóson 1888. évi márczius hó 31-ik napján. A siklósi bíróság mint telekkönyvi hatóságna

Visy Pál
kir. albró

2341.

Kellemetlen szájszag és fogfajás ellen.

Érd-m-éremmel kitüntetett

Schulhof Károly Róbert

manchesteri lakós által feltalált és osztrak csaszári és magyar kir. kizárólagos szabadalmat nyert

Szopiana szájszesz.

Ára kicsinyben 1 üvegnek: 1 frt 05 kr. o. é. **Rak-árak: Göbel Kalmán** gyógyszerész unál **Budapesten** és minden nagyobb vidéki gyógyszerertárban. **Biro János** gyógyszerész unál **Kelozsvárott**.

Főraktár **Dr. Schulhof Adolf** unál **Pécsett**. Több mint 800 elismero bizonyítvány orvosi tekintélyektől elomutathato. 2279